

**Державна екологічна академія
післядипломної освіти та
управління**

**Дайджест екологічних
новин
1 – 15 вересня**

В Україні:

Міністр Руслан Стрілець провів продуктивну зустріч з Надзвичайним та Повноважним послом Словаччини Мареком Шафіном

«Роль цієї країни у нашому спротиві російським терористам колосальна. Словаччина надала Україні військово-технічної допомоги на 672,5 млн доларів. Багато українців знайшли прихисток у сусідній Словаччині. І саме ця країна першою надала Києву системи ППО», – зазначив Руслан Стрілець. Основні тези розмови:

- Формула миру Володимира Зеленського та Пункт 8 про припинення екоциду. Міністр розповів Мареку Шафіну про можливості взаємодії між нашими державами щодо Пункту 8.
- Розмінування, відновлення лісу та реабілітації тварин після війни. Торкнулися і цифровізації.
- Збільшення інвестицій: «Ми створюємо всі умови й надаємо перевагу тим інвесторам, які готові переробляти сировину безпосередньо в Україні», – акцентував Руслан Стрілець.

<https://mepr.gov.ua/ministr-ruslan-strilets-proviv-produktyvnu-zustrich-z-nadzvyhajnym-ta-povnovazhnym-poslom-slovachchyny-marekom-shafinom/>

Підприємствам, що отримують дозвіл на викиди, більше не потрібно витратити час на дублювання інформації

Відтепер суб'єкти господарювання для отримання дозволу на викиди замість двох документів розроблятимуть лише один – без втрати важливих для держави і громадськості даних. Міндовкілля затвердило нову Інструкцію про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Відповідний наказ відомства від 27.06.2023 № 448, зареєстрований у Міністерстві юстиції 23 серпня 2023 року за № 1475/40531.

Ним встановлено нові вимоги до оформлення та змісту розділів документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів. А також скасовано:

- Інструкцію про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин. Ця інструкція була затверджена ще Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України 28 років тому;
- Інструкцію про вимоги до оформлення документів, для отримання дозволу на викиди, яка діяла в Україні більше 17 років.

Що змінюється на практиці?

- підприємствам більше не потрібно розробляти звіт про проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин. Така інформація міститиметься лише в обґрунтуванні обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- це значно заощадить час та ресурси, адже звіти про проведення інвентаризації викидів інколи містили понад 1000 сторінок. А далі дані з них дублювалися ще й в інших документах, які подавав бізнес для отримання дозволу.

Наразі впорядковуємо адміністративні процедури, робимо їх прозорими та зручними – із збереженням балансу між економічною діяльністю та захистом довкілля. <https://mepr.gov.ua/1-krok-do-deregulyatsiyi-pidpryyemstvam-shho-otrymuyut-dozvil-na-vykydy-bilshe-ne-potribno-vytrachaty-chas-na-dublyuvannya-informatsiyi/>

Тривають дебати щодо необхідності відновлення Каховського водосховища

В Україні наразі тривають експертні дебати щодо того, чи потрібно відновлювати Каховське водосховище. Про це під час брифінгу заявив перший заступник голови Державної екологічної інспекції України Дмитро Заруба, передає кореспондент Укрінформу. «На сьогодні остаточного рішення немає. Але велика кількість сільгоспземель, на жаль, не має води, і як у наступному році це буде пов'язано з продовольчою безпекою – це теж велике питання», - зазначив він. Офіцер Головного управління протимінної діяльності цивільного захисту та екологічної безпеки МОУ Владислав Дудар вважає, що першочергово все ж таки потрібно спрямовувати зусилля на перемогу, бо відсутність війни буде найбільшим захистом довікля. «Як буде далі – це треба вирішувати експертній комісії», - вважає представник МОУ.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3757268-derzekoinspekcia-trivaut-debati-sodo-neobhidnosti-vidnovlenna-кахovskogo-vodoshovisa.html>

Делегація України працює на полях Африканського кліматичного саміту у кенійському Найробі

Міністр Руслан Стрілець: “Формула миру Володимира Зеленського та Пункт 8 про припинення екоциду – у фокусі переговорів. Маємо залучати якомога більше країн на всіх континентах. Адже російські ракети насправді долітають не лише до України, але й

до Африки”. По-перше, додаткові 120 млн тонн вуглецю в атмосферу через бойові дії. Звідси – зміна температурного режиму. По-друге, обстріли українських портів та зернових терміналів. 1,5 млн тонн зерна було втрачено через пожежі під час бойових дій. Втрачене зерно могло б цілий рік годувати цілі країни, як Того, Руанда та Бурунді. По-третє, деякі країни до повномасштабного вторгнення вклали мільярди доларів на шляху до кліматичної нейтральності. Тепер вони змушені милітаризуватися. “Ланцюжок впливу дуже комплексний. Незмінне одне: докільля не має кордонів. Наслідки бойових дій в Україні відчують у кожній країні світу”, – наголосив

Міністр. <https://mepr.gov.ua/delegatsiya-ukrayiny-pratsyuje-na-polyah-afrykanskogo-klimatycznogo-samitu-u-kenijskomu-najrobi/>

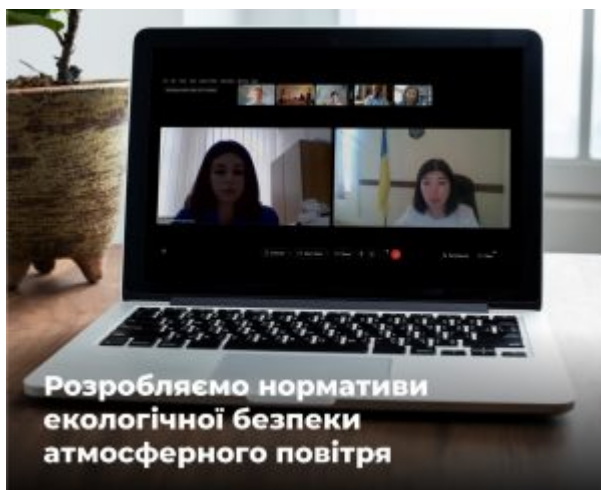
Опустелювання через осушення водосховища

Екологи прогнозують, що осушення Каховського водосховища після підриву росіянами Каховської ГЕС може посилити тенденції опустелювання (аридизації) півдня України. Офіцер Головного управління протимінної діяльності цивільного захисту та екологічної безпеки МОУ Владислав Дудар вважає, що першочергово все ж таки потрібно спрямовувати зусилля на перемогу, бо відсутність війни буде найбільшим захистом докільля. За його словами, більшість спеціалістів не схиляється до того, що ця територія стане пустелею, бо загальна кількість опадів у Херсонській області становить приблизно 400 міліметрів на рік, а пустелі тої ж Іспанії зазвичай мають приблизно опади у 200 міліметрів на рік. Але, як заявив представник Міноборони, через те, що екосистема Херсонської області в основному – антропогенна, то через відсутність ведення сільського господарства, осушення Каховського водосховища може вплинути негативно на процес опустелювання півдня України.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3757550-cerez-osusenna-kahovskogo-vodoshovisa-moze-posilitis-opusteluvanna-pivdna-minoboroni.html>

Якою має бути якість повітря в Україні, щоб забруднення не впливало негативно на довкілля

Відповіддю на це питання стануть нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря, які наразі розробляє Міндовкілля та які будуть обов'язковими у всіх населених пунктах. У відомстві вже провели перше засідання Міжвідомчої комісії, яка напрацьовуватиме нормативи. “Наближаючи своє законодавство до європейського, ми робимо кроки до набуття повноцінного членства в ЄС. У Євросоюзі поліпшенню якості повітря приділяється особлива увага. Україна також має якісно унормувати це питання”, – зазначила заступниця Міністра Вікторія Киреева. За її словами, наразі в Україні використовують гігієнічні нормативи допустимого вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі. Однак вони враховують лише рівень впливу забруднюючих речовин на людину. При розробленні нормативів екологічної безпеки враховуватимуться такі складові: вплив фізичних та біологічних факторів, кліматичні умови, вплив забруднення повітря, яке вже присутнє на певних територіях, можливість транскордонного перенесення забруднюючих речовин тощо. При цьому оцінюватиметься не лише вплив на людину, але і на рослинний та тваринний світ, екосистеми.

Наразі Міжвідомча комісія напрацьовує:

- “дорожню карту” розроблення нормативів;
- перелік забруднюючих речовин, щодо яких здійснюватиметься аналіз;
- перелік установ та організацій, які необхідно залучити для роботи.

“Такі нормативи не можуть бути написані лише на підставі теорії та взятих із неї цифр. Важливо визначити, які дослідження потрібно провести, їх обсяг, кого залучити. За необхідності запросити міжнародних експертів до роботи”, – зазначила Вікторія Киреева.

Довідково : Розроблення нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря передбачено статтею 6 Закону України «Про охорону атмосферного повітря». Ще у 2002 році Уряд затвердив Порядок розроблення та затвердження нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря. На виконання пункту 6 Порядку Міндовкілля створило Міжвідомчу комісію з питань розроблення нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря (наказ Міндовкілля від 03.04.2023 № 183). Склад Міжвідомчої комісії було затверджено наказом Міністерства від 26.06.2023 № 443.

<https://mepr.gov.ua/yakoyu-maye-but-yakist-povitrya-v-ukrayini-shhob-zabrudnennya-ne-vplyvalo-negatyvno-na-dovkillya/>

Триває робота над наслідками підриву Каховської ГЕС: Руслан Стрілець зустрівся із виконавчою директоркою UN Environment Programme Інгер Андерсен

Міністр Руслан Стрілець зустрівся з виконавчою директоркою UN Environment Programme Інгер Андерсен на полях Африканського кліматичного саміту. Обговорили завершальні етапи оцінки наслідків підриву Каховської ГЕС та дорожню карту відновлення українського Півдня. “UNEP продовжує підтримувати екологічний порядок денний в Україні. 23 експерти з 13 різних інституцій, спільно з командою Міндовкілля завершують роботу над оцінкою наслідків для довкілля від підриву Каховської ГЕС. Найближчим часом будуть представлені результати їх роботи”, – зазначив Руслан Стрілець. Міністр подякував Інгер Андерсен за підтримку та запросив відвідати Україну.

<https://mepr.gov.ua/tryvaye-robota-nad-naslidkamy-pidryvu-kahovskoyi-ges-ruslan-strilets-zustrivsyia-iz-vykonavchoyu-dyrektorkoyu-un-environment-programme-inger-andersen/>

Як громади управлятимуть відходами в рамках реформи: Уряд затвердив порядок складання місцевих планів

Кабінет Міністрів України схвалив Порядок розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами. Такі плани є третім з чотирьох рівнів планування в Україні, передбачених започаткованою реформою. Вони складатимуться замість Схем санітарного очищення, які розроблялися населеними пунктами ще з радянських часів. “Робота над якісно новим стратегічним плануванням управління відходами в Україні триває. Все для того, аби сформувати цілісну картину – що робити з “віковичними” відходами і як не накопичити ще більше. Для цього, спираючись на досвід ЄС та враховуючи власні реалії, Україна формує Національний план. На його основі будуть побудовані регіональні та далі місцеві плани. На основі останніх – плани кожного підприємства та установи в країні. Таким чином зможемо побудувати “мережу” конкретних дій, де кожен знає, що повинен робити та як досягати спільного результату”, – прокоментував Міністр Руслан Стрілець.

Нові місцеві плани управління відходами розроблятимуть:

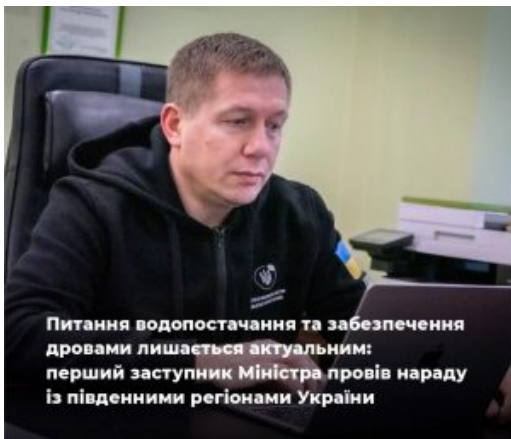
- упродовж року з дня набрання чинності відповідними регіональними планами;
- за участі вчених, експертів, громадськості та підприємств, які працюють на тій чи іншій території;
- на підставі аналізу реальної ситуації з відходами на місцевості (види відходів, їх обсяг, наявні місця видалення та їх характеристики; наявні підприємства, що здійснюють операції з відходами, їх технічне забезпечення; необхідна додаткова сміттєпереробна інфраструктура, обсяги витрат та джерела фінансування тощо);
- з передбаченням конкретних заходів щодо створення нових об'єктів з оброблення відходів або реконструкції діючих, закриття та рекультивації сміттєзвалищ, що не відповідають вимогам тощо;
- з урахуванням заходів запобігання засміченню територій.

Щороку органи місцевої влади звітуватимуть про хід виконання місцевих планів, зокрема про досягнення встановлених цільових показників. Така інформація буде публічною.

Що два роки здійснюватиметься оцінка ефективності виконання місцевих планів та результати оприлюднюватимуться для громадського контролю.

[HTTPS://MEPR.GOV.UA/YAK-GROMADY-UPRAVLYATY-MUT-VIDHODAMY-V-RAMKAH-REFORMY-URYAD-ZATVERDYV-PORYADOK-SKLADANNYA-MISTSEVYH-PLANIV/](https://mepr.gov.ua/yak-gromady-upravlyaty-mut-vidhodamy-v-ramkah-reformy-uryad-zatverdyyv-poryadok-skladannya-mistsevyyh-planiv/)

Підготовка до зимового періоду триває: перший заступник Міністра провів нараду із південними регіонами України

Перший заступник Міністра Олександр Краснолуцький обговорив з представниками Держводагентства, Держлісагентства та Запорізької, Херсонської, Миколаївської та Дніпропетровської областей поточну ситуацію із водопостачанням та забезпеченням дровами. Ситуація з водопостачанням:

- система подачі води з Карачунівського водосховища продовжує працювати;
- Держводагентство завершує напрацювання над узагальненою програмою з комплексного вирішення питання водопостачання Дніпропетровської, Миколаївської, Херсонської, Запорізької та Кіровоградської областей. Результати до Міндовкілья направлять наступного тижня.

Ситуація з забезпеченням дровами:

- дрова є, вирішується питання їх доставки до регіонів;
- Держлісагентство має можливість забезпечити 100% потреби населення у паливній деревині.

<https://mepr.gov.ua/pidgotovka-do-zymovogo-periodu-tryvaye-pershyj-zastupnyk-ministra-proviv-naradu-iz-pivdennymy-regionamy-ukrayiny/>

Міжнародна робоча група щодо екологічних наслідків війни в Україні визначила пріоритети роботи

Міжнародна робоча група щодо екологічних наслідків війни ухвалила рамковий документ, де визначені три пріоритети її роботи. Як передає Укрінформ з посиланням на [пресслужбу Офісу Президента України](#), під співголюванням керівника ОП Андрія Єрмака та колишньої віцепрем'єр-міністра, ексміністра закордонних справ Швеції Маргот Вальстрем відбулося друге засідання Міжнародної робочої групи.

У режимі відеоконференції у засіданні взяли участь Президент Ірландії в 1990–1997 роках Мері Робінсон, комісар Європейського Союзу з питань довкілля, океанів і рибальства Віргініус Сінкевічюс, професор, генеральний директор Європейського кліматичного фонду Лоранс Тубіана, міністр навколишнього середовища та зміни клімату Бразилії у 2010–2016 роках Ізабелла Тейшейра, віцепрезидент Європейського парламенту Гайді Гаутала, член парламенту Швеції Ребекка ле Муан. З українського боку долучилися міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець, генеральний прокурор Андрій Костін, радники керівника ОП Дарія Зарівна та Олександр Бевз. За словами Єрмака, продовження російської агресії постійно збільшує кількість злочинів проти українського довкілля, тому ефективність діяльності групи надзвичайно важлива. Керівник ОП наголосив, що захист довкілля, як і решта аспектів Української [формули миру](#), потребує спільного бачення та зусиль. "Екологічний напрям має на меті розробку та впровадження цілісного плану екологічного відновлення України від наслідків війни. Відповідні механізми, що будуть розроблені й застосовані для України, мають бути універсальними та ефективно запобігати злочинам проти довкілля у світі, бути відображеними у відповідних резолюціях Генасамблеї ООН та інших документах системи міжнародного права", – переконаний він. Як зауважила Вальстрем, те, що сьогодні відбувається в Україні, має значення для всього світу. "Ми повинні мати потужну відповідь щодо війни проти екології та підтримувати всі зусилля щодо притягнення до відповідальності за ці злочини", – переконана вона.

Вальстрем представила [рамковий документ Міжнародної робочої групи](#), де визначені три пріоритети її роботи: максимально повна оцінка завданої довкіллю шкоди, пошук найкращої стратегії визначення та забезпечення відповідальності й відшкодування за ці злочини, а також рекомендацій щодо післявоєнного переходу України до "зеленої" економіки.

Для відновлення природних екосистем триває реалізація програми Президента "Зелена країна" з висадки 1 млрд дерев. Зокрема навесні було висаджено понад 112 млн саджанців лісу, восени заплановано висадити не менше 90 млн дерев.

За підсумками засідання був ухвалений рамковий документ Міжнародної робочої групи. У ньому йдеться про те, що група присвятить найближчий рік використанню експертних знань в усіх зазначених вище сферах для просування рекомендацій, які допоможуть Україні рухатися до «зеленого» майбутнього, захищати її навколишнє середовище та досягнути належної справедливості у зв'язку із заподіяною шкодою.

Як повідомляв Укрінформ, міністр захисту довкілля та природних ресурсів Стрілець заявив, що [екологічна складова вперше в історії людства може стати частиною репарацій](#).

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3762063-miznarodna-roboca-grupa-sodo-ekologicnih-naslidkiv-vijni-v-ukraini-viznacila-prioriteti-roboti.html>

У Світі

Надії на порятунок жертв землетрусу в Марокко все менше: кількість загиблих перевищила 2 800 осіб

Після початкової реакції, яку деякі постраждалі назвали надто повільною, пошуково-рятувальні роботи прискорюються

Рятувальники намагаються поспішати, щоб знайти вцілілих у віддалених районах, які найбільше постраждали від найсмертоноснішого за останні шість десятиліть землетрусу в Марокко, кількість жертв якого зросла до понад 2800 осіб.

Пошукові команди з Іспанії, Великої Британії та Катару приєдналися до марокканських рятувальних зусиль після землетрусу [магнітудою 6,8, що стався пізно ввечері в п'ятницю](#) в горах Високого Атласу, епіцентр якого знаходився за 72 км (45 миль) на південний захід від Марракеша.

Державне телебачення повідомило, що кількість загиблих зросла до 2 862 осіб і 2 562 особи отримали поранення. Рятувальники кажуть, що традиційні будинки з глиняної цегли, поширені в цьому регіоні, зменшують шанси знайти тих, хто вижив, оскільки вони зруйновані. [Link](#)

Цього року в США вже сталася рекордна кількість “мільярдних” природних катастроф

Урядове агентство NOAA нарахувало 23 мільярди доларів збитків від погодних катаклізмів, що перевершило попередній рекорд, встановлений роком раніше. Національне управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA) повідомило, що Сполучені Штати пережили рекордну кількість [стихійних лих](#), збитки від яких

оцінюються у понад 1 мільярд доларів, оскільки екстремальні погодні явища почастишали через зміну клімату.

NOAA, федеральне агентство з моніторингу погоди і штормів, [заявило](#) в понеділок, що цього року в країні сталося 23 окремих стихійних лиха вартістю в мільярд доларів, які зачепили практично всі регіони країни.

Серед них - [ураган "Ідалія"](#) у Флориді, лісові пожежі на гавайському острові Мауї і бурхлива погодна система в центральній частині країни, яка породила 145 торнадо протягом двох днів.

Загалом, стихійні лиха вартістю 23 мільярди доларів включали 18 випадків негоди, дві повені, один тропічний циклон, одну лісову пожежу та один зимовий шторм. Разом вони спричинили понад 250 смертей і завдали збитків на суму понад \$57,6 млрд.

"З огляду на те, що до кінця року залишилося приблизно чотири місяці, 2023 рік вже перевершив попередній рекорд - 22 стихійні лиха, що сталися за весь 2020 рік", йдеться у звіті NOAA. [Link](#)

Як виглядає рекордний ураган

Ураган Лі за 24 години перетворився зі шторму першої категорії на ураган п'ятої категорії. Експерти кажуть, що такі шторми більш ймовірні в умовах потепління у світі

Ураган Лі приніс великі хвилі і шалений вітер на Карибські острови, експерти заявили, що шторм, який швидко і несподівано посилювався до найвищої п'ятої категорії, може бути ознакою того, що буде в майбутньому, коли світовий океан потеплішає. Ураган, [швидкість вітру якого в п'ятницю \(8 вересня\) сягала 160 миль на годину \(258 км/год\)](#), у четвер був штормом першої категорії, але [посилився до п'ятої, збільшившись на 85 миль на годину \(137 км/год\)](#) всього за 24 години. Таке посилення зробило ураган, який [meteorologists dubbed "rare", the метеорологи охрестили "рідкісним", третім за швидкістю посилення в Атлантиці](#). За даними Національного управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA), [визначенням швидкого посилення](#) є 35 миль/год (56 км/год) протягом одного дня - цей показник Лі значно перевищив. [Лише два інших атлантичних урагани](#) в історії посилювалися швидше - Фелікс у 2007 році та Вілма у 2005 році - і лише 4,5% названих штормів в Атлантиці [досягли п'ятої категорії за останнє десятиліття](#). Деякі кліматологи були приголомшені [не лише раптовим посиленням](#), а потім швидким ослабленням Лі, [але й часом появи Йови](#), який швидко перетворився на шторм п'ятої категорії, прокладаючи собі шлях над Тихим океаном в той самий час, коли формувався

Лі. Ці два величезні шторми сформувалися під час піку сезону ураганів в Атлантичному океані США, який припав [на 10 вересня](#). [Link](#)

Гонконг і південний Китай борються з масштабними повенями від рекордних дощів

Гонконг і міста на півдні Китаю борються з повенями, викликаними найсильнішими дощами за останні 140 років

У п'ятницю вулиці і станції метро опинилися під водою в Гонконзі. Влада відреагувала закривши школи і робочі місця. Служби порятунку повідомили, що понад 100 людей були доставлені до лікарні і було проведено кілька рятувальних операцій, при цьому було оголошено штормове попередження. На фотографіях видно, як дощ [перетворив вулиці на бурхливі річки](#), затоплює торгові центри і громадський транспорт.

У соціальних мережах можна побачити, як люди залазять на автомобілі та інші підняті платформи, щоб врятуватися від води, яка в деяких районах піднялася на кілька метрів, заблокувавши входи до метрополітену. У четвер влада оголосила "чорне" попередження через зливи, швидкість яких перевищує 70 мм на годину. Пізніше тієї ж ночі обсерваторія Гонконгу повідомила, що погодинна кількість опадів склала 158,1 міліметра, що є найвищим показником з моменту початку спостережень у 1884 році. Міський тунель через гавань, ключовий маршрут, що з'єднує головний острів з півостровом Коулун на півночі, був затоплений. Дощ також спричинив зсуви ґрунту в гірських районах Гонконгу, заблокувавши деякі автомагістралі. До обіду п'ятниці зливи послабилися, і влада знизилася рівень небезпеки зливи з "чорного" попередження до "жовтого". Але вони попередили, що зливи, як очікується, триватимуть до суботи. З 18:00 за місцевим часом (10:00 за Гринвічем) до опівночі на острові Гонконг, в Коулуні та північно-східній частині міста випало понад 200 мм опадів - це більше, ніж зазвичай випадає в місті протягом певних місяців. [Link](#)

Лівія: 10 000 людей зникли безвісти після безпрецедентних повеней, повідомляє Червоний Хрест
колиці змило у портовому місті Дерна, де прорвало дві дамби

Десять тисяч людей вважаються зниклими безвісти після безпрецедентної повені в [Лівії](#), повідомив Червоний Хрест у вівторок, коли стали більш зрозумілими масштаби руйнувань у Дерні, портовому місті, де на вихідних прорвало дві дамби. Тамер Рамадан, посланник Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця в Лівії, назвав цю цифру на брифінгу ООН в Женеві, назвавши кількість загиблих "величезною".

Міністр охорони здоров'я в адміністрації, яка контролює схід Лівії, заявив, що підтверджено загибель понад 3 000 осіб. "Кількість зниклих безвісти обчислюється тисячами, а кількість загиблих, як очікується, досягне 10 000", - сказав Осман Абдель Джаліль в інтерв'ю телеканалу "Аль-Массар".

У Дерні були змиті цілі квартали. Понад 700 тіл нагромадилося на кладовищі в очікуванні ідентифікації, а місцеві чиновники охорони здоров'я заявили, що зниклими безвісти вважаються до 5,000 осіб.

"Ситуація в місті Дерна стає все більш трагічною, і немає остаточної статистики щодо кількості жертв, - сказав Джаліл. "Багато районів були недоступні". [Link](#)

Сонячний наступ: Швейцарські виборці відкидають плани гігантських сонячних парків у незайманих Альпах

На голосуванні в неділю швейцарські виборці відкинули плани фінансування та прискорення великих проектів сонячної енергетики на гірських схилах. Виборці в південному регіоні Швейцарії відкинули плани дозволити будівництво великих сонячних електростанцій в Альпах. Ця пропозиція була частиною зусиль федерального уряду, спрямованих на розвиток відновлюваних джерел енергії. Референдум, що відбувся в кантоні Вале в неділю 10 вересня, був зосереджений на економічних та екологічних інтересах у час високого і зростаючого занепокоєння щодо зміни клімату. Кантон написав на своєму офіційному сайті, що майже 54 відсотки людей проголосували проти цієї пропозиції. Явка склала майже 36 відсотків.

Румунія є першою країною в Європі, яка отримала нову технологію ядерної енергетики

Нещодавні технологічні досягнення та енергетична криза викликали новий інтерес до ядерної енергетики в Європі. Румунія стане першою країною за межами США, яка матиме технологію малих модульних ядерних реакторів (ММР). Малі модульні ядерні реактори, які вдвічі менші за звичайні реактори і спроектовані таким чином, що системи можуть бути попередньо зібрані на заводі, можуть виробляти велику кількість низьковуглецевої енергії. Їх невеликий розмір також означає, що їх можна встановлювати там, де не вистачає землі для звичайних реакторів. Це все ще нова технологія, і вона здебільшого використовується в пілотних проектах. Однак останні досягнення і вплив енергетичної кризи [викликали інтерес і політичну підтримку ядерної енергетики](#) в усій Європі. На початку цього року уряд Румунії назвав ММР "найновішою, найбезпечнішою і найчистішою ядерною технологією". [Link](#)

Україна відновила контроль над стратегічними нафтовими вишками в Чорному морі, заявляє розвідка

Повернення "вишок Бойка" наближає Київ "на багато кроків до повернення Криму", - ГУР

Українські війська відновили контроль над кількома морськими буровими платформами для видобутку газу і нафти поблизу Криму, повідомляє Головне управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР).

У заяві, опублікованій у понеділок у месенджері Telegram, ГУР повідомило, що сили Києва повернули собі бурові платформи, відомі як "вишки Бойка", в результаті "унікальної операції".

Платформи були окуповані з 2015 року Росією, [яка захопила і анексувала Крим у 2014 році](#), і використовувалися Москвою у військових цілях з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року. [Link](#)

Світовий рекорд: Вітрогенератор за день виробляє достатньо енергії, щоб забезпечити електроенергією 170 000 будинків

Найбільша у світі вітрова турбіна побила рекорд з виробництва електроенергії за один день. Біля берегів [китайської](#) провінції Фуцзянь над морем височіє гігантська вітрогенераторна Goldwind GWH252-16 MWт.

1 вересня, коли на південний схід Китаю обрушився [тайфун](#), ця гігантська турбіна діаметром 252 метри виробила 384,1 мегават-годин (МВт-год) за 24 години. Цього достатньо, щоб забезпечити електроенергією приблизно 170 000 будинків, або 38 мільйонів світлодіодів, або 2,2 мільйона кілометрів пробігу на [електромобілі](#). Це перевищує попередній рекорд у 364 МВт-год, встановлений у Данії в серпні. [Link](#)

Колонії червоних вогняних мурах знайдені в Італії і можуть поширитися по всій Європі, йдеться в дослідженні

Дослідники виявили 88 гнізд руйнівних інвазивних чужорідних видів поблизу Сіракуз на Сицилії. Інвазивний чужорідний вид мурашок прижився в Італії і може швидко поширитися через всю [Європу](#) до Великої Британії через глобальне потепління. Червона вогняна мураха, *Solenopsis invicta*, має потужне жало, пошкоджує посіви і може заражати електричне обладнання, включаючи автомобілі та комп'ютери. Мураха, яка вважається одним з [найбільш руйнівних інвазивних видів](#), може швидко утворювати "суперколонії" з кількома матками. Колонії полюють на безхребетних, великих хребетних і рослини, знищуючи місцеві рослини і витісняючи місцевих мурах, комах і трав'янистих тварин за їжу.

Червона вогняна мураха є [п'ятим за вартістю інвазивним видом у світі](#), що поширюється через торгівлю людьми з рідної Південної Америки до Мексики, Карибського басейну, Австралії та США, де щорічно завдає збитків на суму 6 млрд. доларів (4,8 млрд. фунтів стерлінгів). [Link](#)

Міжнародний день збереження озонового шару | 16 Вересня

Озоновий шар, крихкий газовий щит, захищає Землю від шкідливої частини сонячних променів, тим самим допомагаючи зберегти життя на планеті. Поступове припинення контрольованого використання озоноруйнівних речовин і пов'язані з цим скорочення не лише допомогли захистити озоновий шар для нинішнього і майбутніх поколінь, але й зробили значний внесок у глобальні зусилля з протидії зміні клімату; крім того, вони захистили здоров'я людей і екосистеми, обмеживши шкідливе ультрафіолетове випромінювання, що потрапляє на Землю.

Монреальський протокол: збереження озонового шару та боротьба зі зміною клімату

Цього року День озону проходить під гаслом "Монреальський протокол: збереження озонового шару та боротьба зі зміною клімату". Сьогодні ми відзначаємо досягнення Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар. Цьогорічна тема підкреслює та повторює позитивний вплив Монреальського протоколу на відновлення озонового шару та зменшення зміни клімату. Особливо наголошується на Поправці Кігалі, яка завдяки поетапному скороченню використання гідрофторвуглеців (ГФУ) та підвищенню ефективності в секторі охолодження забезпечить додаткові переваги для пом'якшення наслідків зміни клімату. Секретаріат ЮНЕП з питань озону підготував пакет матеріалів для соціальних мереж шістьма мовами, включаючи листівки, відео та запропоновані повідомлення, які доступні на цій [дошці Trello](#). [Link](#)

Міжнародний день підкреслює нагальну потребу в глобальних діях щодо забруднення повітря

Цьогорічний [Міжнародний День Чистого Повітря за Чисте Небо](#), що відзначався 7 вересня, закликав до того, що боротьба із забрудненням повітря потребує глобальної відповіді. Від панельних дискусій в Африці та Азії до зустрічей експертів у Південній Америці - люди з усього світу [проводили заходи](#), присвячені цьому дню, і закликали до невідкладних дій для подолання цієї [глобальної надзвичайної ситуації](#).

Четверте щорічне відзначення цього дня, що проходило під гаслом [#TogetherForCleanAir](#), підкреслило необхідність міцних партнерств і збільшення інвестицій для боротьби із забрудненням повітря. У своєму [посланні](#) до цього дня Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш підкреслив, що "глобальні проблеми вимагають глобальних рішень".

"Наше повітря - це спільне благо і спільна відповідальність. Давайте працювати разом, щоб очистити його, захистити наше здоров'я і залишити здорову планету для наступних поколінь".

Близько [99%](#) населення планети дихає забрудненим повітрям, що вбиває [6,7 мільйона](#) людей на рік і робить багатьох інших хворими. Забруднення повітря походить з широкого спектру джерел, як природних, так і антропогенних, і часто перетинає кордони. Цей Міжнародний день чистого повітря припав на рік, коли забруднення повітря домінувало в заголовках новин. Через зростання промислової активності, вирубку лісів, лісові пожежі, піщані бурі та інші причини забруднення повітря перевищило безпечні рівні в таких країнах, як Канада, Китай, Індія, Таїланд, Сполучені Штати Америки та інших. [Link](#)